

Motion till riksdagen

1988/89:Sk413

av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m)

Beskattningen av små och medelstora företag, m.m.

Småföretagen är viktigast för alla läns utveckling. Att småföretagen har en nyckelroll även i vårt län, som förknippas med stora basindustrier, framgår av att 67 procent av de anställda i länet arbetar i företag med mindre än 200 anställda.

En positiv utveckling av småföretagsamheten är av fundamental betydelse inte minst för Värmland som – trots det bästa arbetsmarknadsläget i modern tid – intar en av tätplatserna vad gäller arbetslöshet i riket.

Flertalet av framtidens nya arbetstillfällen måste komma från tillväxt av småföretag och det är endast småföretag som kan ge alla delar av vårt land förutsättningar att leva och utvecklas. Erfarenheterna av de senare årens strukturomvandlingar visar nämligen att de regioner som har en utvecklad småföretagsamhet klarat sig bättre än andra beroende på de små företagens anpassningsförmåga till förändrade villkor.

Småföretagaren är ofta något av en eldsjäl, som har en idé och en vision. Viljan att skapa något nytt, entreprenöranda och framtidstro är kännetecknande för småföretagaren.

Villkoren för dagens företagare är sannerligen inte sådana att de underlättar företagande och företagsutveckling. En positiv regionalpolitik måste utgå från att det är entreprenörskap och företagande som i första hand stimuleras, inte företagen som sådana. Därför måste det till en helt annan syn på företagaren och företagandets villkor än i dag.

Hot mot företagsamheten

Införandet av löntagarfonder var ett hot mot företagandet och äganderätten. Löntagarfonderna uppfyller inte de grundläggande förutsättningarna för vårt marknadsekonomiska system. Löntagarfonderna leder till att det individuella ägandet ersätts av en tvångsmässig kollektivisering och socialisering av vårt näringsliv. De anställda får inte någon personlig delaktighet i företagets tillväxt, vilket varit möjligt genom vinstandelssystem. Löntagarens inflytande är helt ersatt av ett fackföreningsstyrt kooperativt ägande.

Löntagarfonderna har inte gett Värmland några nya arbetstillfällen och de tillför inte näringslivet något nytt kapital. De medel som används till aktieköp på börsen har tagits ut från företag och kommuner genom avgifter.

Vi anser att löntagarfonderna snarast bör avvecklas.

En femte AP-fond infördes fr.o.m. den 1 juli 1988 med samma inriktning och uppgifter som den fjärde AP-fonden, dvs. att huvudsakligen placera medel i aktier.

Vi anser att den femte AP-fonden är ytterligare ett steg mot fondsocialis-

men. Det utökade kollektiva ägandet motverkar företagens möjligheter att utvecklas. Den femte AP-fonden bör därför snarast avskaffas.

Mot. 1988/89
Sk413

Den nyligen framlagda LO-rapporten "Välfärdsstaten och sparande" visar att det inom LO finns långt gående planer på ytterligare socialisering av svenskt näringsliv. LO vill t.ex. att samtliga AP-fonder skall ha rätt att använda alla sina 350 miljarder till aktieköp och man föreslår nya fonder: ledighetsfonder, semesterfonder samt kommunala och statliga pensionsfonder. Det skulle alltså bli ett gigantiskt kollektivt sparande om LO fick sin vilja igenom. Alla sådana förslag är naturligtvis stora hot mot enskilt ägande och företagande och bör avvisas på det bestämdaste.

Sänk skatten!

Sänkta skatter är den viktigaste åtgärden för småföretagen. Dessa har emellertid fått finna sig i en väsentligt ökad skattebörda sedan socialdemokraterna fick regeringsmakten 1982. Det samlade skatteuttaget i Sverige uppgår nu till nära 56 procent exklusive den s.k. engångsskatten. Sverige har därmed det högsta skatte- och avgiftsuttaget bland västvärldens industriländer. Detta är sannerligen inte ägnat att öka konkurrensmöjligheterna med andra länder och därmed företagens utvecklingsmöjligheter.

Skattepolitiken måste ges en helt ny inriktning med sänkt skattetryck, enklare regler och ökad frihet att disponera vinstmedel. Småföretagens speciella förhållanden måste beaktas särskilt.

Slopa skatten på arbetande kapital!

1980 års företagsskattekommitté visade att beskattningen av arbetande kapital är en allvarig belastning för företagen och kom fram till att den bästa lösningen vore att i princip helt undanta arbetande kapital i små och medelstora företag från förmögenhetsbeskattning.

Vi anser att en sådan åtgärd är angelägnare än någonsin med tanke på övriga skatte- och avgiftsskärpningar på senare år.

Underlätta generationsskiften!

I samband med generationsskiften uppstår i dag mycket stora problem, inte minst beroende på den kraftiga skärpningen av kapitalskatterna som genomfördes hösten 1982. Inte sällan hotas hela företagets existens vid ett generationsskifte. Företagsskattekommittén har i uppdrag att göra en översyn av problemen vid generationsskiften. Det är angeläget att denna översyn kommer till stånd och resulterar i positiva förslag. Sedan kommittén fick sina direktiv har nya regler ytterligare försvårat generationsskiften, t.ex. den år 1984 slopade avdragsrätten för s.k. egendomsivräntor.

Vi anser att tidigare gällande regler för s.k. egendomsivräntor bör återinföras.

I samband med den s.k. engångsskatten för livförsäkringsbolagen infördes även en permanent skattehöjning på 10 procentenheter av avkastningen

hos försäkringsbolagen. Dessutom skall försäkringens återköpsvärde för nytecknade kapitalförsäkringar årligen belastas med förmögenhetsskatt. Denna skatteskärpning får långtgående effekter på möjligheterna att använda kapitalförsäkringar som ett instrument att genomföra generationsskiften.

Vi anser att företagsförmögenhet skall vara undantagen från arvs- och gåvoskatt och att reglerna bör ändras så att generationsskiften kan genomföras med minskade krav på planering från företagarens sida.

Skapa jämställdhet i fåmansföretag!

S.k. faktisk sambeskattnin g förekommer för "medhjälpan de make" i fåmansföretag, jordbruk eller rörelse. Om den medhjälpan de makens arbetsinsats under året understiger 400 timmar sambeskattnas inkomsten med den andre maken. Denna begränsning av möjligheterna att dela upp inkomsten mellan makar i fåmansföretag kan leda till effekter som är oacceptabla ur rättvis- och jämställdhetssynpunkt. ATP och sjukpenning tillfaller i dessa fall helt den ene maken. I regel är det kvinnan, som på detta sätt helt ställs utanför det sociala skyddsnetet.

Vi anser att 400-timmarsgränsen för inkomstuppdelning mellan makar i fåmansföretag skall avskaffas.

Underlätta nyföretagande!

Det är ett vitalt samhällsintresse att driftiga, idérika människor ges möjlighet att starta egna företag. Någon form av nyetableringskonto för sådana personer skulle underlätta nyföretagande. En person skulle t.ex. kunna tillåtas göra insättningar på ett särskilt nyetableringskonto med avdrag från sin tjänsteinkomst. När företaget startas får medlen på kontot användas för att bestrida utgifter i företaget. Nyetableringskontot skulle innebära att den som startar ett nytt företag skulle kunna finansiera eventuella förluster med obeskattade medel.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att beskattningen av arbetande kapital i små och medelstora företag slopas så länge kapitalet är bundet i företaget.

[att riksdagen beslutar att löntagarfonderna snarast bör avvecklas, ²]

[att riksdagen beslutar att 5:e AP-fonden skall avskaffas, ¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrättandet av nya kollektiva fonder i enlighet med LO:s förslag med bestämdhet skall avvisas, ²]

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att tidigare gällande regler för beskattning av s.k. egendomsivräntor återinförs.

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att generationsskiftet underlättas genom ytterligare sänkning av arvs- och gåvobeskattningen,

Mot. 1988/89
Sk413

4. att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att begränsningsregeln om viss minsta arbetsinsats för medhjälpande make i småföretag eller jordbruk slopas samt

[att riksdagen hos regeringen begär en utredning rörande möjligheten att införa nyetableringskonton på sätt som i motionen anförts.²]

Stockholm den 24 januari 1989

Gullan Lindblad (m)

Göthe Knutson (m)

¹ 1988/89:N317

² 1988/89:Fi215